

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ ІНФОРМАТИКИ ШЛЯХОМ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Андреєва Галина Петрівна,

*учитель інформатики Миколаївського ліцею «Педагог»,
licey04@yandex.ua.*

Анотація. Матеріали роботи знайомлять з новими підходами до організації навчання інформатики шляхом запровадження технологій дистанційного навчання. Робота включає опис роботи в системі дистанційного навчання Moodle, аналіз результатів роботи за два роки, методичні рекомендації для вчителів.

Ключові слова: дистанційне навчання, організація навчального процесу, планування процесу навчання, оцінювання учнів, тестування, створення завдань, перевірка знань.

Дистанційне навчання — сучасна форма організації навчального процесу з використанням дистанційних освітніх технологій, комп'ютерних і телекомунікаційних технологій, які забезпечують інтерактивну взаємодію викладачів і учнів на різних етапах навчання і самостійну роботу з матеріалами інформаційної мережі. Його розвиток обумовлений збільшенням кількості користувачів мережі Інтернет, доступністю і якістю відкритих освітніх електронних ресурсів.

Держава приділяє багато уваги впровадженню дистанційного навчання в освіту як одному з перспективних напрямів реформування системи освіти. У Законі України від 13.05.1999 №651-XIV «Про загальну середню освіту» в ст. 9 П.3. вказано, що «Загальноосвітні навчальні заклади можуть створювати у своєму складі класи (групи) з вечірньою (заочною), дистанційною формою навчання, класи (групи) з поглибленим вивченням окремих предметів, спеціальні й інклюзивні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами», у Наказі Міністерства освіти і науки України №466 від 25.04.13 «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» п. 3.1 і п. 4, Наказі Міністерства освіти і науки України №660, від 01.06.13 «Про внесення змін до Положення про дистанційне навчання» говориться про необхідність здійснення організаційного і науково-методичного забезпечення впровадження дистанційного навчання у навчальні заклади загалом і безпосередньо в загальноосвітні навчальні заклади.

Використання дистанційних освітніх технологій має свої переваги: навчальний процес організовується в Інтернет-мережі, тому відстань від місця знаходження учня до місця навчання не є перешкодою для якісного навчання; базується на принципі самостійного навчання учнів під керівництвом учителя і дозволяє обирати зручний час для занять, воно передбачає інтерактивну взаємодію між учителем і учнем, вільний доступ до інформаційних ресурсів, швидке передавання навчальних матеріалів у електронному вигляді.

Технології дистанційного навчання дозволяють на новому рівні організувати самостійну роботу учнів: вивчення лекцій, отримання та виконання завдань, відси-

лання вчителю виконаних практичних робіт, тестування, спілкування учнів між собою та багато іншого.

Ці технології дозволяють вчителю за рахунок зекономленого часу на перевірку і поясненні домашнього завдання й оголошенні оцінок збільшити час на відпрацювання практичних навичок, проведення диференційованого навчання, роботу з учнями, які потребують більше уваги вчителя.

Ідея дистанційного навчання не нова. Перші спроби використання телекомунікацій у школі визначили місце дистанційного навчання, але більш активно воно стало впроваджуватись у ВНЗ із середини 1990-х років. Це пов'язано зі специфікою роботи та з набором студентів. Існують комерційні системи дистанційного навчання такі, як SCORM, MIRAPOLIS Knowledge Center, Learning Management System тощо. Сучасні освітні портали встановлюють системи дистанційного навчання і пропонують користувачам здійснювати дистанційне навчання на встановлених платформах, наприклад:

- Зовнішнє незалежне оцінювання — Дистанційне навчання <http://test.od-edu.com/>;
- Всеукраїнська освітня мережа «Щоденник.ua» www.shodennik.ua;
- ОДАУ, Економічний факультет <http://sef.od-edu.com/>;
- Харківський інститут інформаційних технологій <http://www.gotostudy.com.ua/catalog/774-44.html>;
- Чорноморський державний університет імені Петра Могили <http://www.chdu.edu.ua/>;
- Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова <http://www.nuos.edu.ua/>;
- Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти www.moippo.mk.ua.

Організація системи дистанційного навчання у Миколаївському ліцеї «Педагог» здійснюється на базі безкоштовної, відкритої платформи Moodle, яка за рівнем можливостей витримує порівняння з комерційними системами, у наслідок чого зарекомендувала себе позитивно у низці закордонних і українських ВНЗ.

Moodle пропонує широкий спектр можливостей для повноцінної підтримки процесу навчання, а також різноманітні способи подання навчального матеріалу,

перевірки знань та контролю успішності навчання (див. додатки). Після реєстрації кожен учень може не тільки виконувати необхідні за програмою завдання, а також може самостійно зареєструватися на курс, що його найбільш цікавить, і вивчати його самостійно. Аналіз проведеної роботи показав, що організація навчального процесу на базі дистанційного навчання покращує якість знань, збільшує кількість учнів, які опрацьовують навчальну інформацію під час хвороби, підвищує зацікавленість учнів предметом.

Результати роботи

За результатами опитування учнів, тільки у 4% вдома непідведені до Інтернету. Тому більшість учнів може користуватися цією системою і після уроків. Система дистанційного навчання впроваджується у ліцеї третій семестр. Аналіз спостережень наведено у табл. 1 і на рис. 1.

Таблиця 1

Параметри спостереження	2012–2013 н. р.	2013–2014 н. р.
Використання учнями системи, як системи дистанційного навчання (самостійного оволодіння матеріалом)	1,7%	27%
Виконання вчасно завдань у разі відсутності учнів на уроці через хворобу чи від'їзд	0%	2,2%
Виконання завдань після одужання (відсотки учнів, що були хворі)	30%	60%
Участь у I турі Всеукраїнської олімпіади з ІКТ	2,5%	22,8%
Самостійне вивчення курсу, який вивчається в іншому класі	0%	12%

Використання системи дає можливість зекономити час на перевірці виконання домашнього завдання й оголошенні оцінок у кінці уроку, оскільки учень сам може побачити свою оцінку й аналіз своєї роботи.

Рис. 1

Для того щоб цю систему використовувати на уроці як допоміжну під час вивчення нової теми чи закріплення матеріалу, треба встановити мережеву програму, яка дасть можливість контролювати роботу учнів на уроці (NetOp_School, TeamViewer, Radmin, ITALC

тощо). На початку уроку треба визначити учнів, які вже виконали завдання і у яких немає питань за темою, надати їм можливість працювати самостійно, а для групи учнів, що залишилась, проводити заняття у звичайному режимі. Це можливість використати диференційований підхід до навчання і збільшити зацікавленість учнів у вивченні предмету. Якщо учні закінчують вивчати курс раніше, ніж клас за програмою, вони можуть або перейти до вивчення наступної теми, або допомогти у роботі з іншим курсом для іншого класу, або зайнятися виконанням завдання курсів, що не вивчаються за програмою класу.

Оптимальний варіант — створювати весь курс повністю для того, щоб на початок теми учні знали, що буде вивчатися, які завдання треба буде виконати, на що треба звернути увагу у вивченні матеріалу.

Під час формування курсу зручно обрати формат «За темами» (кожна тема — урок). До кожного курсу можна додати електронну версію відповідного розділу підручника.

Далі у кожній темі вказується, який параграф вивчається, які завдання необхідно виконати, всі додаткові файли, які треба використовувати для виконання завдань.

В організації уроку можна не вказувати, яке завдання потрібно виконати на уроці, а яке вдома. Учні самі обирають завдання для роботи (за здібностями, уподобаннями тощо). Обов'язковим є виконання практичних робіт.

Дистанційне навчання впроваджується в ліцеї вже другий рік. За цією технологією працюють курси: Технології 8–11 класи, Основи Інтернету, Основи Веб-дизайну, Основи комп'ютерної графіки. Система організовує учнів, розвиває у них навички самоаналізу (учні самостійно можуть стежити за своїм балом і завжди знають, що їм потрібно зробити), підвищує інтерес до навчання і можливість реалізації своїх інтересів. Хоча така робота збільшує обсяг роботи вчителя, адже необхідно працювати не тільки з учнями за програмою, але і з тими, хто намагається самостійно вивчати курси, що їх цікавлять, у свою чергу система полегшує процеси планування і підготовки уроків (відразу видно структуру курсу, класні, домашні і додаткові завдання), перевірку практичних робіт (усі результати зберігаються у мережі й доступні з будь-якого комп'ютера, є можливість перевіряти роботи вдома), надає доступ до інформаційних матеріалів, дозволяє батькам учнів бачити оцінки своїх дітей і дізнаватися, що вони ще не виконали.

Упровадження цієї форми у ліцеї допомагає учням здобувати знання самостійно, у подальшому допоможе легше адаптуватися у ВНЗ.

Література

1. Белозубов, А. В. Система дистанционного обучения Moodle. — СПб, 2007. — 107 с.
2. Гриневич, Е.А. — Организация дистанционного обучения в системе Moodle : методические указания для преподавателей. — Минск, 2008. — 81 с.
3. Дистанционное обучение в среде Moodle 2.3 : методические указания. — Рязань, 2012. — 27 с.